

L'aprenent de bibliòfil

Revista de Higiene y Sanidad Veterinaria (1911-1936) ara en digital

La història de la veterinària comença a suscitar interès. Això es reflecteix fonamentalment en el nombre d'associacions d'història de la veterinària que s'han constituït a gran part del territori espanyol i en les celebracions regulars de congressos (amb caràcter anual des de fa una mica més d'una dècada). Sensible a aquesta nova circumstància, la UAB ofereix ara digitalitzada la *Revista de Higiene y Sanidad Veterinaria* (més tard rebatejada amb el nom de *Revista de Higiene y Sanidad Pecuarias*), una publicació clau per entendre el procés de canvi i modernització que va iniciar la veterinària espanyola en les primeres dècades del segle XX i que va acabar configurant els fonaments de la disciplina que avui coneixem. No en va, el període de publicació d'aquest butlletí científic i professional de caràcter mensual (1911-1936) va constituir el marc temporal testimoni de l'etapa de transició en el procés de constitució de la veterinària contemporània.

El desbordant desenvolupament de la medicina de laboratori i la incorporació de la bacteriologia experimental que, sota la influència del positivisme, va tenir lloc al segle XIX, va transformar decisivament la mentalitat dels grups socials encarregats de plantar cara als problemes de salut. No obstant això, els canvis conceptuals i metodològics de les noves pràctiques de laboratori no es van traslladar de forma immediata a la veterinària espanyola, la qual no es va caracteritzar precisament per la seva rapidesa d'adaptació a la nova mentalitat positivista. A més, al començament del segle XX, els veterinaris es trobaven immersos en una profunda crisi motivada per la inexorable substitució del cavall, la seva principal font d'ingressos, pels vehicles de motor.

Aquesta sensible conjuntura va desencadenar una gran preocupació pel futur de la disciplina i va provocar que alguns professionals destacats despleguessin una sèrie d'iniciatives amb l'objectiu de possibilitar la integració dels veterinaris en la naixent comunitat científica nacional i en aquelles àrees del coneixement vinculades a les pràctiques de laboratori. I és precisament aquí on aquesta publicació, convertida en el principal òrgan d'expressió del personal adscrit a les funcions de sanitat veterinària del primer terç del segle XX, cobra un protagonisme indiscutible. La seva àmplia difusió i el seu perfil combatiu van tenir un paper decisiu perquè es convertís en la ta-

laia privilegiada des de la qual aquests reformadors llançarien les seves propostes de modernització.

Un desenvolupament disciplinari que giraria entorn del desplegament d'un ampli ventall d'estratègies per potenciar el perfil científicotècnic del «nou» veterinari i que, d'altra banda, provocaria nombrosos conflictes entre les diferents professions sanitàries pel control d'unes àrees de treball que totes elles consideraven «pròpies». Per tant, un mitjà d'expressió que, no pas per casualitat, havia nascut en una època particularment difícil, en un moment en què, tal com va subratllar el seu director, Félix Gordón Ordás (León, 1885–Mèxic, 1973), la lluita en el món intel·lectual veterinari era més dura. Però no només els aspectes científics van tenir un lloc destacat en la revista.

Simultàniament, es va dedicar una atenció preferent a les qüestions professionals, les quals, a partir de 1918, van aparèixer agrupades en un butlletí annex sota el nom de *La Semana Veterinaria* i que la UAB també ens ofereix digitalitzada. I és que aspectes científics i professionals estaven tan íntimament imbricats que només el seu estudi conjunt ens permetrà entendre de forma integral el conjunt d'estratègies que es van desenvolupar en el primer terç del segle XX per exhibir les credencials d'un nou prototip professional, el d'un veterinari «modern» destinat a ocupar un lloc destacat en la ciència i en la societat.

La podeu consultar al Dipòsit Digital de Documents de la UAB: <http://ddd.uab.cat/collection/revistes>

